

Sözleşme maddesinde
düzenlenen ve projenin
davalıdan kaynaklanan
nedenlerle * nin uygun
gördüğü şekillerde
yapılmaması halinde durumun
kendisine bildirimini
müteakip belirtilen tarihten
önce kendisine yapılan tüm
ödemeleri geri vereceğine
dair cezai şart koşullarının
somut olayda gerçekleşmediği
dosya kapsamına göre davalı
taşeronun sözleşme
kapsamındaki ediminin bir
kısımını ifa ettiği ve yapılan
işlerin ... tarafından
onaylandığı, fesih

davalının kusurlu olduğunu kabule elverişli kanıt bulunmadığı, anlaşıldığından mahkemeye konunun uzmanı bilirkişi kurulundan rapor alınarak davalının yapmış olduğu işin bedeli saptamalı, çekişme konusu olmayan ödemeler düşülerek sonucuna göre bir karar verilmelidir

T.C.

Yargıtay

15. Hukuk Dairesi

Esas No:2015/1535

Karar No:2015/6614

K. Tarihi:24.12.2015

Mahkemesi :Ticaret Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hüküm taraf vekillerince temyiz edilmiş, davalı vekili tarafından duruşma istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen günde davacı vekili Avukat ... ile davalı asil ... ve vekili Avukat ... geldi. Temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan taraflar avukatları dinlendikten sonra vaktin

darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması başka güne bırakılmıştı. Bu kere dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, taraflar arasındaki eser sözleşmesinin akde aykırılık nedeniyle davacı tarafça feshedilmesi sonucunda, sözleşme uyarınca davalı taşeronu ödenen iş bedelinin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmış, mahkemece davalının edimlerini yerine getirmediğinden sözleşmenin davacı tarafça haklı olarak feshedildiği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüyle; 40.404,80 TL'nin 08.01.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle davalıdan tahsiline, fazla isteğin reddine ilişkin olarak verilen hüküm taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere göre tarafların sair temyiz itirazları yerinde görülmemiş reddi gerekmiştir.

2-Tarafların diğer temyiz itirazlarının incelenmesine gelince: Davacı yüklenici şirket, Milli Savunma Bakanlığı ile 2008/70947 kayıt numarası ile ihale edilen, ... işi için 11.03.2009 tarihinde sözleşme imzaladığını, yüklenimindeki bu işin yerine getirilmesi için davalı ile 23.12.2009 tarihli "Araştırma ve Geliştirme Projesi Hizmet Alım Sözleşmesi" imzaladıklarını, işin tanımının; projeye ait sözleşme ekinde yer alan "Proje İstekleri Tanımlama Dökümanında" belirtilen mal ve hizmetlerin yine sözleşme eklerinde belirlenen şartlar dahilinde sağlanması olduğunu, yürütülecek proje çalışmalarının Milli Savunma Bakanlığı'nın uygun gördüğü şekilde yapılacağını, aksi takdirde durum kendisine yazılı olarak bildirildiğinde sözleşmenin feshine neden olabileceği gibi, belirtilen tarihten önce kendisine yapılan tüm ödemelerin iadesini talep hakkı doğacağını, hal böyle iken projenin gerçekleştirilebilmesi için gerekli teknik destek, cihaz ve laboratuvar ihtiyaçlarının davacı tarafça karşılanıp, Biyo güvenlik seviyesi 3 ve üzeri olan ortamlarda

çalışılması zorunluluğu nedeniyle ... sınırları dahilindeki yegane merkez olan ... ve ... proje çalışması yapılması için Bakanlık onayı alınıp laboratuvarın hazır hale getirildiğini, sözleşme ekindeki ödeme planı çerçevesinde davalıya ödemelerin yapıldığını, gerekli personelin işe alınıp maaş ve sigortalarının ödendiğini, davalının proje zaman planı ve teslim planını vermediğini, yine sözleşmeye göre elektronik teknik ve biyolojik prototip üretimi konusunda tek sorumlu olarak herhangi bir çalışmayı teslim etmediğini, monoklonal antikör üretmediğini, karakterizasyon raporunu süresinde vermediğini, sistem tasarım raporunu da vermediğini ... 'nın uygun bulduğu bir raporunun olmadığını, bu nedenle ödemelerin kesildiğini, hazırlanan raporların her seferinde yetersiz bulunması nedeniyle 15 gün süreli ihtar gönderip uyulmaması sonucunda da sözleşmeyi tek taraflıolarak 29.12.2010 tarihli ihtarla feshettiğini, davalıya yapılmış bulunan 45.500,00 USD ödemenin şimdilik 20.000,00 TL'sinin temerrüt tarihi olan 30.12.2010 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı cevap dilekçesinde görev yaptığı ... izin alıp ... Alanında proje ortaklığı yapabilmek üzere davacı şirketle 23.12.2009 tarihli dava konusu sözleşmeyi imzaladığını, hizmet verilecek yerin sözleşmeye göre burası olduğunu, araştırmalar için gerekli güvenli alt yapının temini ile cihaz malzeme personel alımının davacının üzerinde olduğunu, bu ihtiyaçların temin edilmemesi nedeniyle çok kere uyarıda bulunduğunu, yapılması gereken ödemelerin aksatıldığını, parası ödenmemiş Ar-Ge hizmetinin verilemeyeceğini, Haziran 2010 tarihinden itibaren kendisine ödeme yapılmadığını, buna rağmen raporların teslim edildiğini, sunumların yapıldığını, proje için gerekli malzemeler ve cihazlar olmadan işin yapılamayacağını, davacının bu konuda engel çıkarıp projenin devamını sağlamadığını, davacının temin ettiğini söylediği laboratuvarın başkanı olarak proje için burada çalışma yapmanın mümkün olmadığı gibi onaylı bir izin yazısının olmadığını, yapıldığı iddia edilen ödemelerle ilgili belgelerdeki imzaların sahte olduğunu, bu hususta açılan ceza davasında davacı temsilcisi

hakkında mahkumiyet hükmü verildiğini, çalıştığı süre içinde kendisine davalı tarafından 02.04.2010 tarihinde 9000 USD, 27.07.2009 tarihinde 5.000,00 TL, 07.10.2009 tarihinde 5.000,00 TL, 22.01.2010 tarihinde 5.000,00 TL dışında ödeme yapılmadığını, projenin aslında 60 ay süreli olmasına karşın ancak bir yıllık bölümde çalışma fırsatı verildiğini, davalının sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmemesine rağmen, 08.12.2010 tarihinde gönderilip 09.12.2010 tarihinde tebliğ edilen (uyulmaması halinde fesih ikazını içeren) ihtarname ile kendisine sözleşmenin 7.3 maddesi gereğince 15 gün süre verildiğini, 29.12.2010 tarihli ihtarnamede de sözleşmenin tek taraflı olarak feshedildiğinin bildirildiğini ayrıca kendisine ödenen 45.500,00 USD'nin iadesinin istendiğini, oysa sözleşmenin tarafına yüklediği tüm edimleri yerine getirdiğini feshe kadar geçen süreye ait dönemin Literatür Tarama ve Tasarım süreci olduğunu, sözleşmenin davacı tarafça haksız ve kusurlu olarak feshedildiğini bu nedenle açılan davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Yerel mahkemece yapılan yargılama sürecinde sözleşme, taraf delilleri toplanıp, ilgili kurumlardan getirtilen tüm belgeler üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılıp davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ise de alınan bilirkişi raporu karar vermeye elverişli olmayıp kanaat verici olmaktan da uzaktır.

Sözleşme ve toplanan belgelere göre 23.12.2009 tarihinde başlayan, 60 ay süreli, 5 aşamadan oluşan sözleşme sürecinde, davacının sözleşmenin 1. aşamasını oluşturan 0-18 aylık Literatür Tarama ve Tasarım sürecinin sadece bir yılı bulan bir döneminde çalıştığı, bu aşamadan sonra 30.12.2010 tarihindeki fesih nedeniyle projeden ayrıldığı anlaşılmaktadır.

Projenin ilk aşaması olan "Literatür Tarama ve Tasarım" aşaması başlangıç aşaması olup, bu dönemin Biyosensörler projesinde çalışmalar için teknik alt yapı oluşturulması, teknik kavramların geliştirilerek hazırlanması, istenilen cihaz ve moleküler sistemlerin tasarımlarının ve karakterizasyonlarının yapılması ve ilgili faaliyetlerin

altışar aylık faaliyet raporları halinde sunulmasını içerdği, bu işler tamamlandıktan sonra ikinci aşama yani 18-30 ayları kapsayacak olan “Ürüne Yönelik Ar-Ge Çalışmaları ve Laboratuvar Prototipinin Geliştirilmesi” aşamasına geçileceği sözleşme ve eklerinde yazılı bulunmaktadır.

Dosyada bulunan belgelerin incelenmesinde ... ‘nın projeyi kontrol eden birimleri şube müdürü olan ... ‘un imzasını taşıyan “aslının aynısıdır” onaylı damgalı belgelerde olayların kronolojik olarak sıralandığı buna göre davalı ...’ın projenin birinci aşamasında yapılacak işlerde çalışarak rapor hazırladığı, raporların sunumu için yapılan toplantılara katıldığı, “Literatür Tarama ve Tasarım” aşaması sürecine katkıda bulunduğu, rapor onaylarındaki teknik ve şekli eksiklerin giderildiği tercümelerin yaptırıldığı 11.06.2009, 11.09.2009, 11.11.2009, 11.01.2010 tarihlerinde sunumları yapılan 1. altı aylık proje faaliyetleri raporu (0-6 ay), Literatür Tarama raporu, Teknik alt yapı raporu (0-3 aylar), Kavram Geliştirme (0-10 ay) raporlarının ... tarafından onaylandığı görülmektedir.

Projenin ilk aşaması bir tasarım aşaması olduğundan bu aşamada sözleşme ve eklerindeki çalışma takviminde daha sonra gelen aşamalara yerleştirilen Ar-Ge faaliyetlerinin yer almadığı, davacının dava dilekçesinde fesih sebepleri arasında gösterdiği monoklonal antikör üretimi ile ilgili işlerin bu aşamada yapılmasının söz konusu olmadığı, birinci aşamanın sadece kağıt üzerinde raporlar halinde proje sistemlerinin gösterildiği bir aşama olduğu, Ar-Ge faaliyetleri ve ... üretimine ilişkin işlerin ikinci aşamayı oluşturduğu, sözleşmenin feshedildiği tarihe kadar geçen sürede bu faaliyetlerin yapılmadığını iddia etmenin haksız olduğu davalıdan istenemeyeceği anlaşılmaktadır. Sözleşme uyarınca teknik alt yapıyı hazırlamakla yükümlü davacının işin yapılması için sözleşmede Hacettepe Üniversitesi Teknopark laboratuvarı belirlediği halde sözleşmedışındaki ... için ... yaptığı

bir ödemenin de bulunmadığı, Ar-Ge faaliyetlerinin sözleşmenin ikinci aşamasını oluşturduğu, biyosensör cihaz sisteminin

moleküler ve biyolojik parçaları yani proje içeriğinde yer alan Biyolojik harp maddelerinin yakalanmasını sağlayacak olan monoklonal antikorlar ve yakalanan bu maddelerin ölçümünü yapacak olan cihaz sisteminin optik, mekanik, elektronik ve yazılım ara yüzlerinin geliştirilmesi bölümünün henüz o aşamaya gelinmediğinden davalıdan istenemeyeceği, işlerin sıra dahilinde yapılması gerektiği de sözleşmenin 2.2.9 maddesinde düzenlenmiştir.

Sözleşmenin 8. maddesinde düzenlenen ve projenin davalıdan kaynaklanan nedenlerle ... 'nin uygun gördüğü şekillerde yapılmaması halinde durumun kendisine bildirimini müteakip belirtilen tarihten önce kendisine yapılan tüm ödemeleri geri vereceğine dair cezai şart koşullarının somut olayda gerçekleşmediği, dosya kapsamına göre davalı taşeronun sözleşme kapsamındaki ediminin bir kısmını ifa ettiği ve yapılan işlerin ... tarafından onaylandığı, fesihte davalının kusurlu olduğunu kabule elverişli kanıt bulunmadığı, anlaşıldığından mahkemece konunun uzmanı bilirkişi kurulundan rapor alınarak davalının yapmış olduğu işin bedeli saptamalı, çekişme konusu olmayan ödemeler düşülerek sonucuna göre bir karar verilmelidir.

Diğer yandan davacının yaptığı masrafların bilirkişi ücreti ve harçların da hükümde eksik değerlendirildiği anlaşıldığından tüm bu nedenlerle kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ :Yukarıda yazılı nedenlerle kararın taraflar yararına **BOZULMASINA**, 1.350,00 TL duruşma vekillik ücretinin taraflardan karşılıklı olarak alınarak Yargıtay'daki duruşmada vekille temsil olunan diğer tarafa verilmesine, ödedikleri temyiz peşin harçlarının istek halinde temyiz eden taraflara geri verilmesine, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 24.12.2015 gününde oybirliğiyle karar verildi.